

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 - 5415112 6
Konu : Soru Önergesi (7/26888)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.639660 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN tarafından verilen 7/26888 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Mersin Milletvekili Sayın Alpav ANTMEN'e ait 7/26888 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Bakanlığımızca birçok ürün grubu ithalat aşamasında ürün güvenliği açısından denetlenmektedir. Denetimler Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) üzerinden risk esaslı olarak yapılmaktadır. İthalat denetimleri ürün güvenliği, teknik mevzuata ve standartlara uygunluk ile kalite açısından tüketicimizi ve üreticimizi korumak amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Bu çerçevede, iç piyasaya güvenli ürün arzını teminen; makine, elektrikli aletler, beyaz eşya, elektronik eşya, cep telefonu, oyuncak, yapı malzemesi, pil, tıbbi cihaz gibi ürün grupları ithalat denetimine tabi tutulmakta olup cep telefonları, oyuncaklar, bazı tüketici ürünleri, kişisel koruyucu donanımlar, yapı malzemeleri, pil ve akümülatörler ile tıbbi cihazların denetimi de yine Bakanlığımız uhdesinde yürütülmektedir.

Bunun dışında; Makina Emniyeti, Belirli Gerilim Sınırları İçin Tasarlanan Elektrikli Ekipman , Elektromanyetik Uyumluluk , Asansör, Basınçlı Ekipmanlar, Basit Basınçlı Kaplar, Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar, Gaz Yakan Cihazlar, Sıvı ve Gaz Yakıtlı Yeni Sıcak Su Kazanlarının Verimlilik Gerekleri, Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler , Enerji İle İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımı , Ürünlerin Enerji ve Diğer Kaynak Tüketimlerinin Etiketleme Ve Standart Ürün Bilgileri Yoluyla Gösterilmesi Hakkında Yönetmelikler (Enerji Etiketlemesi), Gezi Tekneleri Yönetmeliği ve Piroteknik Maddelerin Belgelendirilmesi, Piyasaya Arzı ve Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında; pek çok ürün grubu ilgili teknik mevzuata uygunluğu açısından denetlenmektedir.

Bu bağlamda; flanş, rulman, amortisör, kasnaklar gibi birçok sanayi girdisi ile fiş ve prizler gibi çeşitli ürünler ilgili standardına uygunluğu açısından teste tabii tutulmak suretiyle denetlenmektedir. Ayrıca, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren araç parçalarının da ithalat denetimi yapılmaktadır.

TAREKS üzerinden risk analizi esasıyla yürütülen denetimlerde, ithalata konu ürünlerden riskli olduğu tespit edilenler belirlenerek, fiili denetimler gerçekleştirilmektedir. Tebliğler kapsamı denetimler ağırlıklı olarak belge kontrolü ve fiziki muayene yapılarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, teknik düzenlemedeki şartları taşımadığı veya güvensiz olduğu tespit edilen ürünlerin ülkemiz piyasasına arzına yani ithaline izin verilmemektedir. İthaline izin verilmeyen ürünlerin mahrecine iade edilmesi, KKTC, AB ülkeleri ve serbest bölgeler hariç başka bir ülkeye transit edilmesi veya gümrük gözetiminde imha edilmesi mümkün olabilmektedir.

Bunun yanında, Avrupa Birliği üyesi ülkelere, AB teknik düzenlemelerine uymaması sebebiyle piyasaya arzı yasaklanan, toplatılan veya geri çağırılan tehlikeli tüketici ürünleri ile ilgili hızlı bilgi alışverişine imkân tanıyan bir sistem olan Topluluk Hızlı Alarm Sistemi, Bakanlığımız tarafından düzenli olarak takip edilmektedir. Sistemde bildirimi yapılan Türk menşeli ürünler, Türkiye'de ilgili ürünün piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu yetkili kuruluşa iletilmekte, kuruluşlarca uygulanan yaptırımlar ise takip edilmektedir. Bunun yanında gerekli görüldüğü hallerde bildirimi yapan ülkelerle, ülkede yerleşik Ticaret Müşaviri aracılığıyla iletişim kurulmaktadır.

Gümrük Kanunu'nun 168'inci maddesi ile serbest dolaşımda bulunan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği bölgelerinin diğer bir noktasından ihraç edildikten sonra üç yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine ithalat vergilerinden muaf tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Kesin ihracı yapıldıktan sonra geri gelen eşyanın ispatına ilişkin hükümler ise Gümrük Yönetmeliğinin 446'ncı maddesi ile belirlenmiş; "gönderildiği ülkede yürürlükte olan mevzuat nedeniyle serbest dolaşıma girememesi veya kullanıma arz edilememesi" durumu, ispat koşullarından biri olarak sayılmıştır.

Söz konusu geri gelen eşya, gümrük beyanı ve kontrolleri açısından ilk kez serbest dolaşıma giren eşya ile aynı prosedüre tabi tutulmaktadır. Geri gelen bitkisel ürünlere ilişkin kontroller ise 25.11.2011 tarihli ve 28123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bitkisel Gıda ve Yemin İhracatında Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi ve İhracattan Geri Dönen Ürünler İçin Uygulama Yönetmeliği"nin 9'uncu maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda Tarım ve Orman İl/İlçe Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bununla birlikte, kesin ihraç edildikten sonra çeşitli nedenlerle alıcı firma/ülke tarafından mahrece iade şeklinde geri gönderilen gıda ve malzemelerden tarımsal ürünler 03.12.2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 15.03.2012 tarihinde yürürlüğe giren "Bitki Karantina Yönetmeliği", hayvan ve hayvansal ürünler 17.12.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Hayvan ve Ürünlerin Ülkeye Girişinde Ön Bildirim ve Veteriner Kontrollerine Dair Yönetmelik" kapsamında giriş kontrolüne tabi tutulduğu için, söz konusu husus Tarım ve Orman Bakanlığı'nın uhdesinde yer almaktadır.

Ayrıca, yaş meyve sebzenin geri gelmesi durumunda bekleme dolayısıyla eşyanın zarar görmemesini teminen, gümrüklerde yapılan işlemler açısından gerekli öncelik sağlanmaktadır.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu ithalat ve ihracat verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilir.